

Roky neřešení problémů a přehlížení úřady tvrdě dopadly na ty nejohroženější: lidi s postižením a seniory, upozorňují nestátní organizace.

Tisková zpráva AIP, IE, JDI, SPMP

V Praze 10.12.2020

Lidé se zdravotním postižením a senioři i jejich pečující čelí dlouhodobě problémům s nedostupností potřebné podpory a diskriminaci, které pandemie covid_19 ještě zhoršila. Roky neřešené systémové nedostatky v sociálních službách a přehlížení ze strany úřadů tvrdě dopadají na kvalitu života lidí se zdravotním postižením, seniorů a pečujících. Pandemie poukázala na to, že situace je nejhorší v případě osob, které navíc žijí v ústavních zařízeních. Organizace hájící práva lidí s postižením, seniorů a pečujících vyzývají vládu a odpovědné úřady k neprodlené nápravě a k respektu práv lidí s postižením ve Společném prohlášení ke dni lidských práv 2020.

Za nenaplnění práv lidí se zdravotním postižením i dalších znevýhodněných skupin je Česko dlouhodobě a opakovaně kritizováno ze strany domácích i mezinárodních organizací.

“Lidé se zdravotním postižením či znevýhodněním a jejich rodiny trpí přehlížením jejich práv ze strany služeb a úřadů i v běžné situaci. Špatně nastavená pandemická opatření to ještě zhoršila,” uvedla Agáta Jankovská, ředitelka Aliance pro individualizovanou podporu.

Více než půl miliónu obyvatel Česka, kteří mají zdravotní postižení nebo jsou tzv. závislí na péči, opět důrazně pocítilo přehlížení, kterému jsou se strany úřadů vystaveni:

- › Pandemická opatření jsou zaváděna a rušena bez konzultace s nimi.
- › Informace jsou nepřístupné a nesrozumitelné.
- › Lidé žijící v ústavních zařízeních jsou dlouhodobě izolováni s omezením podpory.
- › Situace rodin, které pečují o člověka s postižením, je přehlížena.

„Za období pandemie evidujeme řadu případů, kdy potřeby těchto obyvatel nebyly zohledněny,” doplnila Camille Latimier, ředitelka Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením. *„Byli ponecháni bez podpory sociálních služeb, bez přístupu ke zdravotní péči, po dlouhé měsíce zcela izolováni, bez přístupu ke vzdělání či k zaměstnání.”*

Zvýšená úmrtnost lidí s postižením na covid_19 je ještě větším rizikem v ústavech kvůli koncentraci velkého množství lidí, propojeným provozům a také dopadům nucené izolace na zdraví jejich obyvatel. Data o počtech obětí v domovech pro osoby se zdravotním postižením ani nejsou známa.

„Naprostá nevhodnost ústavní péče a neochota úřadů tuto segregáčnickou a diskriminační praxi opustit, se tragicky podepsala na životech a zdraví lidí s postižením i seniorů, kteří jsou nuceni v ní žít,” uvedla Terezie Hradilková, předsedkyně Jednoty pro deinstitucionalizaci (JDI). *„Je zřetelně vidět, že lidé v menších pobytových službách či doma v komunitě procházejí pandemií v mnohem lepších podmínkách a s mnohem menšími dopady než ti izolovaní ve velkokapacitních ústavech.”*

Organizace hájící práva lidí s postižením, seniorů a pečujících vyzývají vládu a odpovědné úřady, aby:

1. Zveřejnili statistiky o dopadech covid_19 na lidi se zdravotním postižením, seniory a jejich pečující, s uvedením počtu onemocnění a úmrtí lidí na covid_19 v pobytových službách.
2. Vyšetřili a vyhodnotili, kdy a jak se činila rozhodnutí a opatření vztahující se na lidi s postižením, seniory a pečující, jak byla formulovaná a jaký měla na zmíněné lidi dopad.
3. Ukončili nevyhovující systém ústavů segregujících a izolujících lidi se znevýhodněním, přistoupili k jejich transformaci.
4. Dostatečně financovali a rozvíjeli síť dostupných, kvalitních, komunitních služeb.
5. Zahájili plnohodnotný dialog se zástupci všech skupin lidí se zdravotním postižením, jejich pečujících a organizací hájících jejich práva, systémově je zapojili do rozhodování o všem, co se jich týká.

„Je opravdu nejvyšší čas přetnout řetěz selhání, kterých se úřady ve vztahu k lidem s postižením dopouštějí,“ komentoval situaci Milan Šveřepa, ředitel Inclusion Europe. „Vlády musejí konzultovat s lidmi s postižením opatření, která plánují přijmout. To nejmenší, co teď mají vlády udělat, je zajistit, aby tyto ztracené životy a strádání nebyly zcela marné, aby další generace mohly těžit ze změn, které vzejdou z těchto hoře pořízených zkušeností.“

Zdroje:

[Z celkového počtu](#) 65 000 klientů pobytových sociálních služeb se koronavirem v podzimní vlně nakazilo dosud přes 12 000 klientů, tedy přibližně 18 %. Vrchol nastal 15. listopadu a to s 5 100 nemocnými.

<https://www.inclusion-europe.eu/wp-content/uploads/2020/11/COVID-report-Final.pdf>

<https://aipp.cz/pandemie-ukazala-slabinu-zdravotniho-a-socialniho-systemu-lidi-zasazenych-opatrenimi-je-ctyrikrat-vic-nez-lidi-s-covid-19/>

Prohlášení organizací:

Aliance pro individualizovanou podporu (AIP) sdružuje v ČR přes 50 organizací hájících zájmy osob se zdravotním postižením či chronickým onemocněním a jejich pečujících. Usiluje o spravedlivý sociální a vzdělávací systém a takovou zdravotní péči, které budou respektovat jedinečné potřeby každého jednotlivce a budou pomáhat každému podle

jeho skutečných potřeb, bez ohledu na diagnózu či typ zdravotního postižení. www.aipp.cz

Pro komentář: Agáta Jankovská, výkonná ředitelka AIP, agata.jankovska@aipp.cz

Inclusion Europe je evropské hnutí lidí s intelektovým postižením a jejich rodin. S členskými organizacemi ve 40 zemích Evropy zastupuje více než 20 miliónů občanů. www.inclusion-europe.eu

Pro komentář: Milan Šveřepa, ředitel Inclusion Europe, m.sverepa@inclusion-europe.org

Jednota pro deinstitutionalizaci (JDI) sdružuje organizace, odborníky a lidi se znevýhodněním. Usiluje o společenskou změnu: aby lidé nemuseli žít ve velkokapacitních ústavech. K tomu je třeba opustit systém velkokapacitních pobytových ústavních služeb jako nevyhovující a neprofesionální a transformovat je na síť moderních, místních, dostupných, komunitních služeb. <http://jdicz.eu/>

Pro komentář: Terezie Hradilková, předsedkyně JDI, terezie.hradilkova@podporatransformace.cz

Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, z.s.

Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v ČR, z.s. je nejstarší a největší českou organizací sdružující již od roku 1969 lidi s mentálním hendikepem a jejich rodiny. Pomáhá při uplatňování práv našich spoluobčanů s mentálním postižením a zasazuje se o zlepšení podmínek pro jejich život ve společnosti. www.spmpr.cz

Pro komentář: Camille Latimier, ředitelka SPMP ČR, camille.latimier@spmpr.cz